

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง บทบาทของคณะสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อศึกษา บทบาทของคณะสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร ๒. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของคณะสงฆ์ต่อการบริหารจัดการการศึกษา พระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร และ ๓. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการศึกษา พระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น ผู้บริหาร พระภิกษุ และสามเณรต่อบทบาทของคณะสงฆ์ในการบริหารจัดการ การศึกษาพระปริยัติธรรม จำนวน ๒๐๑ รูป และใช้แบบสอบถามชุดเดียวกันที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล จากการศึกษาปัจจัยด้านตัวแปรทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านแผนงาน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนและด้านสื่อการเรียนการสอนและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทของคณะสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร แล้วนำเสนอผลของการวิจัยดังต่อไปนี้

๕.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ผู้บริหารในโรงเรียนพระปริยัติธรรม มีอายุอยู่ระหว่าง ๒๐-๒๕ ปี จำนวน ๖๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๓๓, มีอายุ ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๖๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓๕, อายุ ๒๖-๓๐ ปี จำนวน ๕๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๘๖ และมีอายุ ๔๑ ปี ขึ้นไป จำนวน ๑๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗.๔๖

พระภิกษุมีพรรษา ๑๐-๑๕ พรรษา จำนวน ๙๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๒๖ ,มีพรรษา ๑๖-๒๐ พรรษา จำนวน ๕๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๘๗ มีพรรษา ๓๑ พรรษา ขึ้นไป จำนวน ๓๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๙๔ และมีพรรษา ๒๑-๓๐ พรรษา จำนวน ๒๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๙๔

พระภิกษุมีวุฒิการศึกษาสายสามัญ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๑๐๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๗๔ ปริญญาตรี จำนวน ๗๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๘๓,ปริญญาโท จำนวน ๑๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘.๙๕ และวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน ๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓.๔๘

พระภิกษุมิ่วฒิการศึกษาทางธรรม ระดับนักธรรมชั้นเอก จำนวน ๑๐๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๒๕, นักธรรมชั้นตรี จำนวน ๖๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๘๓ และนักธรรมชั้นโท จำนวน ๓๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๙๒

พระภิกษุ มีวุฒิการศึกษาแผนกบาลบาลี ประโยค ๑-๒ จำนวน ๗๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๓๘, เปรียญธรรม ๕-๖ ประโยค จำนวน ๕๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๑๘, เปรียญธรรม ๓-๔ ประโยคจำนวน ๔๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๔๒, เปรียญธรรม ๙ ประโยค จำนวน ๒ รูปคิดเป็นร้อยละ ๐.๙๗ และเปรียญธรรม ๗-๘ ประโยค จำนวน ๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒.๙๑

พระภิกษุ มีตำแหน่งหน้าที่บริหารและหน้าที่การปกครอง จำนวน ๑๕๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๖๒ เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาส จำนวน ๑๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘.๙๕ ผู้บริหาร จำนวน ๑๗รูป คิดเป็นร้อยละ ๘.๒๕ เจ้าอาวาส จำนวน ๑๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๗ เจ้าคณะแขวง จำนวน ๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑.๙๙ และเจ้าคณะเขต จำนวน ๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๐.๙๙

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็น ผู้บริหาร

ความคิดเห็นผู้บริหารทั้งพระภิกษุต่อบทบาทของคณะสงฆ์ในการบริหารจัดการ การศึกษาพระปริยัติธรรม ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ ทุกข้ออยู่ในระดับ ปานกลาง เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านแผนงาน ด้านงบประมาณ ด้านหลักสูตรการเรียน การสอน ด้านบุคลากร และด้านสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ

ความคิดเห็นผู้บริหารทั้งพระภิกษุต่อบทบาทของคณะสงฆ์ในการบริหารจัดการ การศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นรายด้าน ดังนี้

๑. ด้านแผนงาน อยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า ผู้บริหารมีการวางแผนบริหารจัดการในการทำงานงบประมาณแต่ละปีอย่างชัดเจน กำหนดคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงานตาม วัตถุประสงค์การจัดทำงบประมาณ ทั้งระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานชัดเจนในการบริหาร

๒. ด้านบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริม ความสามารถด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ดีแก่บุคลากรจัดหาบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม แต่ละตำแหน่งภายในองค์กร ส่งบุคลากรในสังกัดไปฝึกความรู้และทักษะของสายงานให้มีความ เชี่ยวชาญและชำนาญการยิ่งขึ้น และสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติโดยการรักษาบุคลากรให้ ปฏิบัติงานอย่างมีความสุขจัดให้มีสวัสดิการที่ดี

๓. ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า ผู้บริหารมีการศึกษาพระปริยัติ ธรรมโดยมีการตั้งคณะกรรมการบริหารการเงินเพื่อพิจารณาราย-รายจ่ายประจำ เพื่อกำหนด ยอดเงินที่ต้องใช้จ่ายเป็นระยะ ๆ หรือเป็นโครงการต่างๆ ตามลักษณะงานสามารถตรวจสอบได้ และจัดทำบัญชีควบคุม การจัดซื้อ และมีใบเสร็จรับเงินหรือเอกสารรับเงินเพื่อเป็นหลักฐานอ้างอิง จัดทำบัญชีสรุปรายรับ-รายจ่ายอย่างเป็นระบบ

๔. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า ผู้บริหารมีการ จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมโดยมีการจัดให้มีการพัฒนาหลักสูตรและผู้เรียนให้รู้จักคิดและ

แก้ปัญหาชีวิตมีโครงสร้างหลักสูตรการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับระดับชั้นเรียนสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้นักเรียน หลักสูตรมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ชัดเจน

๕. ด้านสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า ผู้บริหาร มีการสำรวจความต้องการใช้งาน ก่อนจะมีการจัดซื้อ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนทุกครั้ง จัดทำบัญชีควบคุมการเบิกจ่าย ส่งคืนวัสดุอุปกรณ์การศึกษาหรือสื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัยอยู่เสมอ แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ จัดวัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในสังกัด เกี่ยวกับการใช้ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนให้มีความชำนาญ

๕.๑.๓ ผลการเปรียบเทียบข้อมูลความคิดเห็นผู้บริหาร

๑. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ผู้บริหารทั้งพระภิกษุต่อบทบาทของคณะสงฆ์ในการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติ ภาพรวม **จำแนกตามอายุ** อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบ **ด้านงบประมาณ ตามอายุ** ผู้บริหารและพระภิกษุ ที่มีอายุอยู่ระหว่าง ๒๐-๒๕ ปี (๖๙ รูป) มีความคิดเห็นผู้บริหารและพระภิกษุที่มีต่อการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม **ด้านงบประมาณ** อยู่ในระดับมาก และทุกข้อ อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านแผนงาน ด้านบุคลากร ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านงบประมาณตามลำดับ

๒. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นผู้บริหารทั้งพระภิกษุ บทบาทของคณะสงฆ์ในการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม ภาพรวม **จำแนกตามอายุ** ผู้บริหารและพระภิกษุ มีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบรายข้อ **ตามอายุ** ผู้บริหารและพระภิกษุ ที่มีอายุอยู่ระหว่าง ๓๖ ปี ขึ้นไป (๑๕ รูป) ผู้บริหารและพระภิกษุ มีความคิดเห็นต่อบทบาทของคณะสงฆ์ในการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม ทุกข้อ อยู่ในระดับปานกลาง

๓. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นพระภิกษุต่อบทบาทของคณะสงฆ์ในการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม ภาพรวม **ตามพรรษา** อยู่ในระดับปานกลาง และรายข้อ **ตามพรรษา** พระภิกษุที่มีพรรษา **ต่ำกว่า ๑๐ พรรษา** (๑๓๖ รูป) มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม **ด้านงบประมาณ** อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีพรรษา **๑๑-๒๐ พรรษา** มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรมด้านบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม

๑. **ด้านแผนงาน** ผู้บริหารควรมีแผนพัฒนาการศึกษาโรงเรียนการศึกษาพระปริยัติธรรมให้มีความชัดในการจัดการเรียนการสอนของแต่ละสำนักการศึกษา มีแผนการจัดหางบประมาณ ประจำปีการศึกษาใช้จ่าย เพื่อการศึกษาให้ชัดเจน

๒. **ด้านบุคลากร** ผู้บริหารควรจัดหาบุคลากรมีความรู้ความสามารถด้านการศึกษามาให้มีความรู้ด้านการศึกษาแก่ผู้บริหารทั้งพระภิกษุ ให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนควรมีแผนการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการบริหารการเงิน

๓. **ด้านงบประมาณ** ผู้บริหารควรจัดหางบประมาณสนับสนุนการศึกษาพระปริยัติธรรมแก่พระภิกษุ และเพื่อจัดหาอุปกรณ์การเรียนสอนให้ทันสมัย

๔. **ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน** ผู้บริหารควรมีการพัฒนาหลักสูตรพระปริยัติธรรมให้มีความทันสมัยกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อเป็นการรองรับพระภิกษุสามเณรที่ต้องการเข้ามาศึกษาในแต่สำนักศึกษานั้น

๕. **ด้านสื่อการเรียนการสอน** ผู้บริหารควรจัดหาสื่อการเรียนการสอนทางเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อจัดการศึกษาแก่พระปริยัติธรรม ให้กับครูสอนได้นำไปดำเนินการเรียนการสอนให้ทันสมัยกับสังคมปัจจุบัน

๕.๒ อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง บทบาทของคณะสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

๕.๒.๑ การอภิปรายผลข้อมูลความคิดเห็น ผู้บริหาร

การอภิปรายผลข้อมูลความคิดเห็น ผู้บริหาร ทั้งพระภิกษุ และสามเณร ตอบบทบาทของคณะสงฆ์ในการบริหารจัดการ การศึกษาพระปริยัติธรรม เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร ภาพรวม ๕ ด้าน อยู่ในระดับมาก คือ ด้านแผนงาน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และรายด้าน ดังนี้

๑. **ด้านแผนงาน** ผู้บริหาร มีแผนบริหารจัดการในการทำงานงบประมาณแต่ละปีอย่างชัดเจน กำหนดคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์การจัดทำงบประมาณ ทั้งระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานชัดเจนในการบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับ **สร้อยวสันต์ ศรีคำแหง^๑** ได้วิจัยเรื่องการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด

^๑สร้อยวสันต์ ศรีคำแหง,การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑, วิทยานิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย. (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๓).

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๑๑๓ คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๙๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' Method) ผลการวิจัย คือ ๑. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน ๑๐๓ คน อายุมากกว่า ๕๐ ปี จำนวน ๗๖ คน ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน ๙๖ คน และส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน ๕๘ คน รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน ๓๗ คน ๒. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๑ ในภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ๔.๒๔ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๔๘ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณทุกด้านในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณ ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นอันดับที่ ๑ รองลงมาคือ ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ ด้านการวางแผนงบประมาณ และด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน ๓. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๒. ด้านบุคลากร ผู้บริหารมีการส่งเสริมความสามารถด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ดีแก่บุคลากรจัดหาบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมแต่ละตำแหน่งภายในองค์กร ส่งบุคลากรในสังกัดไปฝึกความรู้และทักษะของสายงานให้มีความเชี่ยวชาญและชำนาญการยิ่งขึ้น และสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติโดยการรักษามูลค่าการให้ปฏิบัติงานอย่างมีความสุขจัดให้มีสวัสดิการที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ พระนิรันดร์ สุทธิเมตโต^๒ ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานบุคคลในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตบางกอกน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต ๓” ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๒ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะผู้บริหาร จำนวน ๖๑ คน และครูผู้สอน จำนวน ๒๒๗ คน ผลการศึกษาพบว่าสภาพการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสรรหาบุคลากร ด้านการบำรุงรักษาบุคลากร ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน และด้านการพิจารณาให้

^๒พระนิรันดร์ สุทธิเมตติโก, “การบริหารงานบุคคลในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตบางกอกน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต ๓” วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๕๒).

บุคลากรพ้นจากงาน มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ยกเว้น ด้านการวางแผน อัตรากำลัง มีสภาพปฏิบัติอยู่ในระดับมากแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานบุคลากร คือ ควร มีการวางแผนอัตรากำลังที่เหมาะสมกับตำแหน่งงาน เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการสรรหาบุคลากร มีการส่งเสริมขวัญกำลังใจแก่บุคลากรที่หลากหลาย มีการส่งเสริมด้านการฝึกอบรม สัมมนาทางวิชาการ คุณธรรมจริยธรรมและปฏิบัติธรรม มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามระบบคุณธรรมและระเบียบปฏิบัติและในการพิจารณาให้พ้นจากงานนั้นให้พิจารณาถึงระเบียบ การของสถานศึกษาเป็นหลัก

๓. ด้านงบประมาณ ผู้บริหารมีการศึกษาพระปริยัติธรรมโดย มีการตั้งคณะกรรมการบริหารการเงินเพื่อพิจารณาราย-รายจ่ายประจำ เพื่อกำหนดยอดเงินที่ต้องใช้จ่ายเป็นระยะ ๆ หรือเป็นโครงการต่างๆ ตามลักษณะงานสามารถตรวจสอบได้ และจัดทำบัญชีควบคุมการจัดซื้อ และมีใบเสร็จรับเงินหรือเอกสารรับเงินเพื่อเป็นหลักฐานอ้างอิง จัดทำบัญชีสรุปรายรับ-รายจ่ายอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ **โสมนัส ทองงาม**^๓ ได้ศึกษา แนวทางการบริหารบุคลากร ครูของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในอำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านการวางแผนบุคลากรครูมีปัญหาการจัดวางกำลังคนให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้ การขาดแคลนงบประมาณและบุคลากรครูที่มีคุณภาพ ความต้องการของบุคลากร คือ ต้องการให้มีการจัดโครงสร้างที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน การวางแผนกำลังคนที่เป็นระบบต่อเนื่อง ด้านการสรรหาและการคัดเลือก มีปัญหาที่ระบบการสรรหาที่ไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ได้บุคลากรที่ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร ความต้องการของบุคลากรครู คือ ต้องการให้ใช้ระบบการคัดเลือกที่ดูจากผลงานเป็นหลัก การบรรจุ แต่งตั้ง และการกำหนดอัตราเงินเดือน มีปัญหางบประมาณการจ้าง ทำให้ครูที่มีคุณภาพไม่เข้ามาสู่ระบบความต้องการของบุคลากรครู คือ ต้องการให้มีความชัดเจนในการกำหนดอัตราเงินเดือนให้เหมาะสม การบำรุงขวัญบุคลากรครู มีปัญหาการจัดระบบที่ไม่สมบูรณ์และขาดความเป็นธรรมชาติกิจกรรมในการเสริมสร้างขวัญกำลังใจ ความต้องการของบุคลากรครู คือ การปรับระบบการบำรุงขวัญให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเน้นกิจกรรมที่เสริมสร้างขวัญกำลังใจ การพัฒนาบุคลากรครู มีปัญหาเกี่ยวกับการฝึกอบรมครูที่ยังไม่เป็นระบบ และต่อเนื่อง ครูได้รับการพัฒนาไม่ทั่วถึง ความต้องการของบุคลากรครู คือ การจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากรครูที่ชัดเจนเป็นระบบและต่อเนื่อง และด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรครู มีปัญหาที่ยังขาดหลักการระบบที่ชัดเจนและความโปร่งใส ความต้องการของบุคลากรครู คือ การจัดระบบประเมินผลการปฏิบัติงานให้ชัดเจน ยุติธรรม และโปร่งใส สำหรับแนวทางในการบริหารบุคลากรครูของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในอำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยจัดทำคู่มือปฏิบัติการ การบริหารบุคลากรครู ซึ่งประกอบไปด้วยหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ และแนวทางในการบริหารบุคลากรครู รวมทั้งเงื่อนไขของความสำเร็จในการนำคู่มือไปใช้

^๓โสมนัส ทองงาม, “แนวทางการบริหารบุคลากรครูโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในอำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๖).

๔. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ผู้บริหาร มีจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมโดยมีการจัดให้มีการพัฒนาหลักสูตรและผู้เรียนให้รู้จักคิดและแก้ปัญหาชีวิต มีโครงสร้างหลักสูตรการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับระดับชั้นเรียนสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้นักเรียน หลักสูตรมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ ธวัช ดารารัตน์^๔ ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่มที่ ๑ พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตร และการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อการเรียนการสอน ในด้านการจัดการหลักสูตร การจัดตารางสอนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสม และดำเนินการเรียนการสอนตามตารางที่กำหนด ในด้านการจัดการเรียนการสอน การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดผลและประเมินผลการเรียน และการกำหนดให้บุคลากรทุกฝ่ายถือปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามเกณฑ์และมาตรฐานเดียวกัน ในด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมาก

๕. ด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหาร มีการสำรวจความต้องการใช้งาน ก่อนจะมีการจัดซื้อ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนทุกครั้ง จัดทำบัญชีควบคุมการเบิกจ่าย ส่งคืนวัสดุ อุปกรณ์การศึกษาหรือสื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัยอยู่เสมอ แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ จัดวัสดุ ครุภัณฑ์ เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในสังกัดเกี่ยวกับการใช้ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนให้มีความชำนาญ ซึ่งสอดคล้องกับ อุทัย สมภูมิ และ พิสุทธิ อาธิราษฎร์^๕ ได้ศึกษาและการพัฒนาสื่อประสม เรื่อง ข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูล ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ผลการวิจัยพบว่า ตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับมาก สรุปได้ว่าสื่อประสมที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพเมื่อนำไปใช้จัดการเรียนรู้และปียะวัฒน์ ถนอมในเมือง ได้จัดทำการพัฒนาบทเรียนออนไลน์แบบเว็บเควสท์ (WebQuest) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการทอผ้าอินทรีย์ วิชาเกษตรกรรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. โดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปได้ว่า บทเรียนออนไลน์แบบเว็บเควสท์ มีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพเหมาะสม จึงควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำไปใช้ในการเรียนการสอนต่อไป

^๔ธวัช ดารารัตน์,การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่มที่ ๑, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*,๒๕๕๓).

^๕อุทัย สมภูมิ และพิสุทธิ อาธิราษฎร์,การพัฒนาสื่อประสม เรื่อง ข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูล ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕,*วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต* สาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม,๒๕๕๔).

๕.๒.๓ การอภิปรายผลการเปรียบเทียบข้อมูลความคิดเห็นผู้บริหารต่อบทบาท คณะสงฆ์ในการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ผู้บริหารทั้งพระภิกษุต่อบทบาทของคณะสงฆ์
ในการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติ ภาพรวม **จำแนกตามอายุ** อยู่ในระดับปานกลาง
และรายข้อ ทุกข้อ **ตามอายุ** ผู้บริหารที่มีอายุอยู่ระหว่าง ๓๑-๓๕ ปี (๖๑ รูป) อยู่ในระดับปาน
กลาง ได้แก่ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านแผนงาน ด้าน
งบประมาณ และด้านบุคลากร

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นพระภิกษุต่อบทบาทของคณะสงฆ์ในการบริหาร
จัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม ภาพรวม **ตามพรรษา** อยู่ในระดับปานกลาง และรายข้อ **ตาม
พรรษา** พระภิกษุที่มีพรรษา **ต่ำกว่า ๑๐ พรรษา** (๑๓๖ รูป) มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการ
การศึกษาพระปริยัติธรรม ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มีพรรษา **๑๑-๒๐
พรรษา** มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรมด้านบุคลากร อยู่ในระดับ
ปานกลาง

๕.๒.๔ ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม

๑. ด้านแผนงาน ควรมีนโยบายและจัดแผนบริหารจัดการในการทำงานงบประมาณแต่
ละปีอย่างให้ชัดเจนกว่าเดิม และกำหนดคุณสมบัติผู้ปฏิบัติงานให้ตรงตามความสามารถในการ
จัดทำงบประมาณ ทั้งระยะสั้นและระยะยาวให้ชัดเจน

๒. ด้านบุคลากร ควรจัดทำโครงการส่งเสริมความสามารถด้านความรู้ ทักษะและ
ทัศนคติที่ดีแก่บุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมแต่ละตำแหน่งภายในองค์กรให้มีความเชี่ยวชาญ
ยิ่งขึ้น ในด้านการศึกษาและสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรให้ปฏิบัติงานอย่างมี
ความสุขจัดให้มีสวัสดิการที่ดี

๓. ด้านงบประมาณ ควรมีการตั้งคณะกรรมการบริหารการเงิน เพื่อพิจารณาราย-
รายจ่ายประจำ เพื่อกำหนดยอดเงินที่ต้องใช้จ่ายเป็นระยะๆ จัดทำบัญชีควบคุม การจัดซื้อ และมี
ใบเสร็จรับเงินหรือเอกสารการใช้จ่ายเพื่อเป็นหลักฐานอ้างอิง

๔. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ควรมีการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้
รู้จักคิดแก้ปัญหาชีวิต โครงสร้างหลักสูตรการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับระดับชั้นเรียนและมีความยืด
หยุ่นเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนหลักสูตรและกิจกรรมการ

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง บทบาทของคณะสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย การบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม มีดังนี้

๑. **ด้านแผนงาน** ควรมีนโยบายและจัดแผนบริหารจัดการในการทำงบประมาณแต่ละปีอย่างให้ชัดเจนกว่าเดิม และกำหนดคุณสมบัติผู้ปฏิบัติงานให้ตรงตามความสามารถในการจัดทำงบประมาณ ทั้งระยะสั้นและระยะยาวให้ชัดเจน

๒. **ด้านบุคลากร** ควรจัดทำโครงการส่งเสริมความสามารถด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ดีแก่บุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมแต่ละตำแหน่งภายในองค์กรให้มีความเชี่ยวชาญยิ่งขึ้น ในด้านการศึกษาและสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรให้ปฏิบัติงานอย่างมีความสุขจัดให้มีสวัสดิการที่ดี

๓. **ด้านงบประมาณ** ควรมีการตั้งคณะกรรมการบริหารการเงิน เพื่อพิจารณารายรายจ่ายประจำ เพื่อกำหนดยอดเงินที่ต้องใช้จ่ายเป็นระยะๆ จัดทำบัญชีควบคุม การจัดซื้อ และมีใบเสร็จรับเงินหรือเอกสารการใช้จ่ายเพื่อเป็นหลักฐานอ้างอิง

๔. **ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน** ควรมีการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักคิดแก้ปัญหาชีวิต โครงสร้างหลักสูตรการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับระดับชั้นเรียนและมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้

๕. **ด้านสื่อการเรียนการสอน** ควรมีการสำรวจความต้องการใช้งานด้านสื่อการเรียนการสอนให้มีทันสมัยอยู่เสมอ มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ สื่อการเรียนการสอนโดยตรง

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัย การบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม ครั้งต่อไป

๑. ควรทำการวิจัยเรื่อง การสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรมธรรมแผนกสามัญศึกษา ทั้งกรุงเทพมหานคร

๒. ควรทำการวิจัยเรื่อง ควรการพัฒนาหลักสูตรพระปริยัติธรรมธรรมแผนกสามัญศึกษาทั้งระบบ

๓. ควรทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ทั้งระบบ